

Kiusaamisen vastainen malli

Pateniemen koulu

Koulukiusaaminen

- On systemaattista vallan tai voiman väärinkäyttöä, jolla pyritään aiheuttamaan mielipahaa tai äärimmillään fyysistä tai psyykkistä vahinkoa kiusatulle.
- On toistuvaa toiseen ihmiseen kohdistuvaa sanallista, eleellistä, henkistä tai fyysistä aggressiota.
- Henkinen ja fyysinen väkivalta voi joissain tapauksissa täyttää RL 21§ pahoinpitelyn tunnusmerkistön.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje oppilaalle

Kiusaaminen tarkoittaa toistuvaa, toiseen henkilöön kohdistuvaa sanallista, eleellistä, henkistä tai fyysistä vahingoittamista.

Ole reilu kaveri: Jos havaitset huonoa käytöstä tai kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.

Jos sinua kohdellaan huonosti tai kiusataan

- Sano, ettet pidä toisen toiminnasta ja pyydä kiusaajaa lopettamaan.
- Lähde pois tilanteesta.
- Ilmoita kiusaamisesta heti opettajalle, ohjaajalle tai jollekin toiselle koulun aikuiselle.
- Kerro asiasta myös vanhemmillesi.
- Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista verkossa. Säilytä mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.
- **Jos huomaat huonoa käytöstä tai kiusaamista**
- Älä katso kiusaamista sivusta. Kerro aikuiselle mahdollisimman pian.
- Auta kiusattua. Pienet eleet, hymy ja tervehtiminen, voivat auttaa.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje huoltajalle

- Ole kiinnostunut lapsesi koulupäivästä. Kiinnitä huomioita lapsesi tunnetiloissa tai käyttäytymisessä tapahtuviin muutoksiin. Rohkaise lasta kertomaan aikuiselle, mikäli hän kokee tai näkee kiusaamista.
- Muista hillitä omia tunteitasi. Hillitse omat tunteesi myös siinä tilanteessa, jos lapsesi on kiusaajan asemassa.
- Muistuta kiusatulle, ettei kiusaaminen ole hänen syytään.
- Ilmoita viipymättä koululle, jos havaitset tai saat tietosi lapseesi tai muihin lapsiin kohdistuvaa kiusaamista koulussa.
- Voit ilmoittaa myös vapaa-ajalla tapahtuneesta kiusaamisesta, jos arvioit että asialla on vaikutusta lapsen koulunkäyntiin. Vakavissa tapauksissa ota yhteyttä poliisiin.
- Jos lastasi on kiusattu, ole hänen tukenaan. Rohkaise häntä kertomaan kokemuksistaan, kun asiaa käsitellään koulussa.
- Vaikka olet huolissasi lapsestasi, yritä ajatella miten asia ratkaistaisiin hyvin myös muiden mukana olleiden lasten näkökulmasta.
- Jos oma lapsesi on osallistunut kiusaamiseen, tue häntä asian käsittelyssä opettajien ja muiden tilanteessa mukana olleiden lasten kanssa.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje henkilökunnalle

VAIHE 1. (Ennakointi: Tunnin opettaja/Luokanopettaja/Luokanvalvoja hoitaa)

Yksittäinen tapaus tai pieni erimielisyys, mikä vaatii ohjausta

- Kuule erikseen kaikkia osapuolia ja tarvittaessa myös sivustaseuraajia.
- Muista objektiivisuus. Älä asetu kenenkään oppilaan puolelle selvittäessäsi tapahtumia.
- Varmista, että näkemyksesi tapahtumien kulusta on yhtenevä oppilaiden kertoman kanssa.
- Ohjeista sopivampaan käyttäytymiseen.
- Ilmoita kaikkien osapuolten huoltajille tapahtuneesta välittömästi tilanteen tultua ilmi. Älä nimeä muita oppilaita huoltajille. Tee kirjaukset tilanteesta Wilman tuntimerkintöihin.
- Mahdollista anteeksipyyntö kiusaajalle ja huonosti käyttäytyneelle.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje henkilökunnalle

VAIHE 2: Yksittäinen tapaus, joka herättää huolta (vakavampi riitatilanne/ tilanteeseen liittyy väkivaltaa) **/Useampia tilanteita selvittelyistä huolimatta**

- Kuule ja ohjaa oppilaita (luokanopettaja/ luokanvalvoja) vaiheen 1 mukaisesti. Tiedota väkivallan uhasta tai väkivallasta rehtoria/apulaisrehtoria. Tiedota huoltajia. Tee kirjaukset Wilmaan.
- Seurantajakso: Kysy viikon päästä kiusatulta, ovatko tilanteet jatkuneet.
- Tarvittaessa voit konsultoida kuraattoria
- Alakoulun malli: Mikäli tapaukseen liittyy pidempiaikaista kiusaamista vie asia koulukiusaamisia käsittelevään ryhmään. Ryhmä keskustelee jokaisen asianomaisen kanssa erikseen, he käyvät yhteiskeskustelut sekä seurantakeskustelut. He tiedottavat myös asianosaisten huoltajia.
- Yläkoulun malli: Jos tilanteeseen liittyy väkivaltaa, vie asia rehtorille/apulaisjohtajalle

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje henkilökunnalle

VAIHE 3: Jos kiusaaminen jatkuu edellisistä toimista huolimatta/ vakava väkivaltatilanne

- Järjestetään verkostopalaveri kiusaajan, kiusatun, huoltajien, luokanopettajan/luokanvalvojan, rehtorin/apulaisrehtorin ja tarvittavan oppilashuollon henkilökunnan kanssa.
- Perusopetuslain kurinpitomenetelmät ovat käytössä kaikissa kiusaamistapausten selvittelyjen vaiheissa.

Palaverissa sovittavia jatkotoimenpiteitä voivat olla:

- oppilashuollon tukitoimenpiteet
- rikosilmoitus ja yhteistyö koulupoliisin kanssa
- lastensuojeluilmoitus ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa
- Viimeinen vaihtoehto on kiusaajan siirtäminen määräajaksi tai toistaiseksi toiseen luokkaan tai kouluun. Kaikki muut kiusaamisen lopettamiseen ja ehkäisemiseen liittyvät toimet on tehtävä koulussa ennen sitä. Mikäli kiusaaminen johtaa kurinpito- tai puuttumiskeinoihin tai sillä on rikosoikeudellisia seuraamuksia, noudatetaan asianosaisten kuulemisessa ja huoltajille tiedottamisessa lainsäädännön edellyttämiä menettelytapoja.

Vaihe 1 (Ennakointi): Yksittäinen tapaus

- Opettaja/Luokanvalvoja selvittää

Vaihe 2: Huolta herättävä tapaus/ useampia tilanteita

- Oman opettajan/ luokanvalvojan seurantajakso
- Tieto rehtorille/apulaisrehtorille/tarvittaessa kuraattorille
- Alakoulussa asia koulukiusaamista selvittelevään ryhmään
- Yläkoulussa väkivaltaa sisältävät tapaukset rehtorille/apulaisrehtorille

Vaihe 3: Vakava väkivaltatilanne/ kiusaaminen jatkuu

- Verkostopalaveri: huoltajat, rehtorit, opettaja, oppilashuolto
- Yhteistyö: sosiaalitoimi, poliisi

Jos sinua kohdellaan huonosti tai kiusataan

Kiusaaminen tarkoittaa toistuvaa, toiseen henkilöön kohdistuvaa sanallista, eleellistä, henkistä tai fyysistä vahingoittamista.

Sano, ettet pidä toisen toiminnasta ja pyydä kiusaajaa lopettamaan.

Lähde pois tilanteesta.

Kerro asiasta myös vanhemillesi.

Ilmoita kiusaamisesta heti opettajalle, rehtorille tai jollekin toiselle koulun aikuiselle.

Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista verkossa. Säilytä mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.

Jos huomaat huonoa käytöstä tai kiusaamista

Ole reilu kaveri: Jos havaitset huonoa käytöstä tai kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.

Älä katso kiusaamista sivusta. Kerro aikuiselle mahdollisimman pian.

Auta kiusattua. Pienet eleet, hymy ja tervehtiminen, voivat auttaa.